

Valtioneuvoston asetus

esitutkinnasta, pakkokeinoista ja salaisesta tiedonhankinnasta

Annettu Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2014

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään esitutkintalain (805/2011) 11 luvun 10 §:n, pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 66 §:n ja 11 luvun 4 §:n sekä poliisilain (872/2011) 5 luvun 65 §:n nojalla:

1 luku

Esitutkinta

1 §

Ilmoituksen kirjaaminen

Esitutkintaviranomaisen on kirjattava ilmoitus merkitsemällä esitutinnan toimittamista varten tarvittavat tiedot tapahtumasta ja asianosaisista sekä mahdollisuuksien mukaan myös muut esitutkintalain (805/2011) 1 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

Ilmoitus voidaan tallentaa automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävään esitutkintaviranomaisen henkilörekisteriin.

2 §

Merkinnät kuulustelupöytäkirjaan

Sen lisäksi, mitä esitutkintalaissa säädetään, kuulustelusta laadittavaan kuulustelupöytäkirjaan on merkittävä:

1) kuulustelun alkamis- ja päättymisaika, paikka, kuulustelija sekä muut läsnäolijat;

2) kuulusteltavan henkilötiedot ja epäiltynä kuulusteltavasta myös siviilisäätö, elatusvelvollisuus, tulot ja sotilasarvo sekä moottoriajoneuvolla tehtyä liikennetarkastusta tai liikennetarkastuksesta tutkittaessa tiedot ajokortista;

3) tieto siitä, jos epäillylle on tehty selkoa valvotun ajo-oikeuden sisällöstä, ehdoista ja kustannuksista sekä tieto epäillyn pyynnöstä valvottuun ajo-oikeuteen määräämisestä;

4) epäillyn mahdollinen suostumus tuomimisesta yhdyskuntapalveluun;

5) kuulusteltavan asema esitutkinnassa ja sen muuttuminen;

6) esitutkintalain 7 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen tiedustelujen ja ilmoitusten tekeminen;

7) kuultavan kieli, kuulustelussa käytetty kieli ja tiedot mahdollisesta tulkkauksen käyttämisestä sekä esitutkintalain 9 luvun 6 §:ssä ja pakkokeinolain (806/2011) 2 luvun 16 §:ssä tarkoitetut seikat;

8) esitutkintalain 9 luvun 2 §:ssä tarkoitettua kuulustelupöytäkirjan ja 9 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ääni- ja kuvataallenteen tarkastaminen;

9) onko asianomistaja pyytänyt syyttäjää ajamaan hänen vaatimustaan;

10) esitutkintalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu asianomistajan ja rikoksesta epäillyn kannanotto asian käsittelemisestä käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä;

11) syy kuulustelun toimittamiseen kello 22:n ja 7:n välisenä aikana;

12) syy, jonka vuoksi jonkun pääsy kuulustelutilaisuuteen on eväty esitutkintalain 7 luvun 12 §:n tai 13 §:n nojalla tai, jos joku on poistettu sieltä 7 luvun 18 §:n nojalla, sekä 7 luvun 19 §:n mukainen tilaisuuden varaaminen asianomaisille tietojen saamiseen ja kysymysten tekemiseen;

13) esitutkintalain 7 luvun 15 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuuden täyttäminen, tilaisuuden varaaminen vajaavaltaisen edustajalle olla läsnä vajaavaltaisen kuulustelussa ja läsnäolo, sekä syy mainituista velvollisuuksista poikkeamiselle;

14) esitutkintalain 7 luvun 16 §:ssä tarkoitettu ilmoituksen tekeminen sosiaaliviranomaiselle ja tilaisuuden varaaminen sosiaaliviranomaisen edustajan lähettämiseen alle 18-vuotiaan kuulusteluun tai syy mainituista velvollisuuksista poikkeamiselle.

Asianosaisena kuultavan oikeushenkilön laillisen edustajan kuulustelupöytäkirjaan

merkitään yhteisön tunnistamiseksi tarpeelliset tiedot sekä edustajan asema yhteisössä.

3 §

Merkinnät esitutkintapöytäkirjaan

Sen lisäksi, mitä esitutkintalaissa säädetään, esitutkintapöytäkirjaan on tehtävä merkintä:

1) toimenpiteestä, johon tutkinnanjohtaja, tutkija tai muu esitutkintaviranomaisen virkamies on esitutkintalain 2 luvun 7 §:n 3 momentin nojalla ryhtynyt esteellisenä;

2) esitutkintalain 3 luvun 6 §:ssä ja 6 luvun 7 §:ssä tarkoitetusta ilmoituksesta;

3) siitä, että asianosaisen esitutkintalain 3 luvun 7 §:n mukaiseen pyyntöön esitutkintatoimenpiteiden suorittamisesta ei ole suostuttu, sekä siitä, että asianosaisen tarjoamaa aineistoa ei ole asiaan kuulumattomana otettu vastaan;

4) erityisestä syystä, jonka vuoksi esitutkinnassa ollut on esitutkintalain 6 luvun 5 §:n 3 momentin nojalla velvoitettu saapumaan tai noudettu uudelleen esitutkintaan aikaisemmin kuin 12 tunnin kuluttua edellisestä tutkintakerrasta;

5) siitä, että esitutkintalain 7 luvun 15 §:n 3 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty kuulusteltavan lailliselle edustajalle;

6) siitä, että joltakulta on esitutkintalain 11 luvun 3 §:n nojalla evätty oikeus toimia avustajana esitutkinnassa;

7) rikoksesta epäillyn määräämisestä mielentilatutkimukseen;

8) esitutkinnassa asianosaista avustaneen asianajajan, julkisen oikeusavustajan tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitetun luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan tiedoista;

9) asianosaisen tukihenkilön tiedoista.

4 §

Merkinnät pakkokeinojen käyttämisestä

Esitutkintapöytäkirjaan on myös merkittävä tiedot esitutkinnassa käytetyistä pakkokeinoista, jollei kysymys ole pakkokeinosta, jonka käytöstä ei tarvitse ilmoittaa.

5 §

Ryhmätunnistusmenetelmät

Ryhmätunnistuksessa voidaan käyttää perättäistunnistusta, jossa rikoksesta epäilty ja vertailuhenkilöt satunnaisjärjestyksessä yksittellen esitetään tunnistajalle tai rivitunnistusta, jossa rikoksesta epäilty ja kaikki vertailuhenkilöt esitetään tunnistajalle rivimuodostelmassa, taikka niiden yhdistelmää.

6 §

Tunnistustilaisuuden luotettavuus

Tunnistajan johdattelu tai muu tunnistuksen luotettavuutta heikentävä menettely ennen ryhmätunnistuksen järjestämistä tai sen aikana on kielletty. Mahdollisuuksien mukaan ryhmätunnistustilaisuuden järjestäjän tulee olla virkamies, joka ei tiedä, kuka tunnistettavista henkilöistä on rikoksesta epäilty.

Ryhmätunnistusta ei saa käyttää, jos:

1) tunnistaja on aiemmin samassa rikosasiassa osallistunut samaa rikoksesta epäiltyä koskevaan ryhmätunnistukseen tai muuhun tunnistukseen; tai

2) ryhmätunnistustilannetta ei muutoin voida järjestää luotettavasti.

Ryhmätunnistustilaisuus on keskeytettävä, jos tilaisuuden aikana ilmenee 2 momentissa tarkoitettu ryhmätunnistuksen järjestämisen este.

7 §

Tunnistajan perustelut tunnistuksesta

Tunnistajan kuvaus rikoksesta epäillystä on kirjattava kuulustelukertomukseen ennen ryhmätunnistuksen järjestämistä. Tunnistajan on välittömästi tunnistamisen jälkeen perusteltava tunnistamisensa. Perustelu taltioidaan ryhmätunnistustilaisuudesta tallennettavaan videotallenteeseen tai muuhun siihen verrattavaan kuvatallenteeseen.

8 §

Ryhmätunnistuksesta laadittava pöytäkirja

Sen lisäksi, että ryhmätunnistuksesta laaditaan kuulustelupöytäkirja, ryhmätunnistustilaisuudesta on laadittava erillinen pöytäkirja, johon on merkittävä ainakin:

- 1) ryhmätunnistuksen perusteena oleva rikos;
- 2) ryhmätunnistustilaisuuden päivämäärä, kellonaika ja paikka;
- 3) rikoksesta epäilty;
- 4) ryhmätunnistuksen järjestämisestä päättäneen tutkinnanjohtajan tiedot;
- 5) vertailuhenkilöiden nimet;
- 6) esitutkintalain 8 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu tilaisuuden varaaminen syytäjälle;
- 7) keitä ryhmätunnistustilaisuudessa on ollut läsnä;
- 8) syy, jonka vuoksi pääsy ryhmätunnistustilaisuuteen on eväty esitutkintalain 8 luvun 3 §:n 2 momentin nojalla;
- 9) tieto 5 §:ssä tarkoitettusta tunnistamismenetelmästä;
- 10) ryhmätunnistuksen järjestäneiden poliisimiesten tiedot;
- 11) mahdollinen ryhmätunnistuksen keskeytyksen syy;
- 12) mahdollinen muu ryhmätunnistusmenettelyyn vaikuttanut seikka.

2 luku

Pakkokeinot

1 §

Kiinniottamisen ja pidättämisen kirjaaminen

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, kiinniottamisesta ja pidättämisestä on kirjattava 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun henkilörekisteriin:

- 1) kiinniotetun tai pidätetyn henkilötiedot;
- 2) rikos, josta kiinniotettua tai pidätettyä epäillään;
- 3) kiinniottamisen tai pidättämisen peruste;
- 4) kiinniottamisesta tai pidättämisestä päättänyt virkamies;

- 5) kiinniottamis- tai pidättämisaika;
 - 6) pidättämiss päätöksen teko aika;
 - 7) aika, jolloin pidätetylle on ilmoitettu vangitsemisvaatimuksen tekemisestä;
 - 8) vangitsemisvaatimuksen ja vangitsemis päätöksen teko aika sekä vangitsemisesta päättänyt tuomioistuin;
 - 9) tieto mahdollisesta puolustajan määräyksestä;
 - 10) vapaaksi päästämisen aika;
 - 11) milloin ja kenelle pakkokeinolain 2 luvun 4 §:n 2 momentissa tai 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty ja, jos ilmoitus on tehty vastoin kiinniotetun tai pidätetyn tahtoa, syy siihen;
 - 12) kiinniotetun tai pidätetyn kahlehtiminen ja erillistilaan sijoittaminen sekä toimenpiteen syy ja kesto;
 - 13) milloin kiinniotetulle, pidätetylle tai vangitulle on ilmoitettu kirjallisesti oikeudesta käyttää avustajaa ja ilmoituksen tekijä.
- Mitä 1 momentissa säädetään, on soveltuvin osin noudatettava myös, kun joku on muuten kuin pidättämiss päätöksen nojalla sijoitettu lukittuun tilaan.

2 §

Vangitsemisvaatimuksen tekoajan ja kiinniottamisajan kirjaaminen

Tuomioistuimen on kirjattava rikosasiain asianhallintajärjestelmään kirjallisen vangitsemisvaatimuksen saapumisaika tai, jos vaatimus on tehty suullisesti tai puhelimitse, vaatimuksen teko aika sekä vaatimuksen tekijän ilmoittama epäillyn nimi ja kiinniottamisaika.

3 §

Ilmoitus matkustuskiellosta

Sen lisäksi, mitä pakkokeinolaissa säädetään, toimenpiteestä päättäneen viranomaisen on viipymättä ilmoitettava poliisille matkustuskieltoon määräämisestä, matkustuskieltoa koskevan tai sen voimassaoloon vaikuttavan päätöksen muuttamisesta, poikkeusluvan myöntämisestä ja matkustuskiellon kumoamisesta.

misesta tiedon tallentamiseksi poliisin tietojärjestelmään.

4 §

Ilmoitus yhteydenpidon rajoittamisesta

Toimenpiteestä päättäneen viranomaisen on viipymättä ilmoitettava tutkintavangin säilytyspaikkaan, jos tutkintavangin yhteydenpitoa on rajoitettu, yhteydenpidon rajoittamista koskevan päätöstä on muutettu tai se on kumottu.

3 luku

Salaiset pakkokeinot ja salaiset tiedonhankintakeinot

1 §

Salaisen pakkokeinon ja salaisen tiedonhankintakeinon kirjaaminen

Pakkokeinolain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitetun salaisen pakkokeinon tai poliisilain (872/2011) 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetun salaisen tiedonhankintakeinon käyttöä esittäneen tai siitä päättäneen taikka hänen määräämänsä esitutkintavirkamiehen on laadittava salaisen pakkokeinon tai salaisen tiedonhankintakeinon käytön lopettamisen jälkeen ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin 30 päivän kuluessa, pöytäkirja.

Poliisilain 5 luvun 17 §:n 5 momentissa, 19 §:n 5 momentissa ja 21 §:n 4 momentissa tarkoitettu tekninen tarkkailu on kirjattava.

2 §

Pöytäkirja telekuuntelusta

Telekuuntelusta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä pakkokeinolain 10 luvun 5 §:n 3 momentissa tai poliisilain 5 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettussa vaatimuksessa ja päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

1) telekuunteluluvan antanut tuomioistuin ja päätöksen antopäivä;

2) telekuuntelun alkamis- ja päättymisajan kohta kellonajan tarkkuudella;

3) pakkokeinolain 10 luvun 63 §:n 2 momentissa tai poliisilain 5 luvun 61 §:n 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden aika ja paikka sekä suorittaja;

4) pakkokeinolain 10 luvun 53 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 51 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

5) pakkokeinolain 10 luvun 54 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 52 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;

6) pakkokeinolain 10 luvun 60 §:n 1—5 momentissa tai poliisilain 5 luvun 58 §:n 1—4 ja 6 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

Mitä 1 momentissa säädetään telekuuntelupöytäkirjasta, noudatetaan soveltuvin osin myös pakkokeinolain 10 luvun 4 §:ssä ja poliisilain 5 luvun 6 §:ssä tarkoitettuun telekuuntelun sijasta toimitettavaan tietojen hankkimiseen.

3 §

Pöytäkirja televalvonnasta

Televalvonnasta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä pakkokeinolain 10 luvun 9 §:n 4 momentissa tai poliisilain 5 luvun 10 §:n 6 momentissa tarkoitettussa vaatimuksessa ja päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

1) televalvontaluvan antanut tuomioistuin tai päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;

2) televalvonnan alkamis- ja päättymisajankohta kellonajan tarkkuudella;

3) pakkokeinolain 10 luvun 53 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 51 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

4) pakkokeinolain 10 luvun 54 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 52 §:ssä tarkoitetun tutkimi-

sen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;

5) pakkokeinolain 10 luvun 60 §:n 1—5 momentissa tai poliisilain 5 luvun 58 §:n 1—4 ja 6 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

4 §

Pöytäkirja tukiasematietojen hankkimisesta

Tukiasematietojen hankkimisesta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä pakkokeinolain 10 luvun 11 §:n 2 momentissa tai poliisilain 5 luvun 12 §:n 3 momentissa tarkoitettua vaatimuksessa ja päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

1) luvan antanut tuomioistuin tai päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;

2) toimenpiteen alkamis- ja päättymisajankohta kellonajan tarkkuudella;

3) pakkokeinolain 10 luvun 53 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 51 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

4) pakkokeinolain 10 luvun 54 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 52 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot.

5 §

Pöytäkirja suunnitelmallisesta tarkkailusta

Suunnitelmallisesta tarkkailusta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä pakkokeinolain 10 luvun 13 §:n 3 momentissa tai poliisilain 5 luvun 14 §:n 3 momentissa tarkoitettua päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

1) päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;

2) suunnitelmallisen tarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta;

3) pakkokeinolain 10 luvun 53 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 51 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asia-

kirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

4) pakkokeinolain 10 luvun 54 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 52 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;

5) pakkokeinolain 10 luvun 60 §:n 1—5 momentissa tai poliisilain 5 luvun 58 §:n 1—4 ja 6 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

6 §

Pöytäkirja peitellystä tiedonhankinnasta

Peitellystä tiedonhankinnasta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä pakkokeinolain 10 luvun 15 §:n 2 momentissa tai poliisilain 5 luvun 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

1) päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;

2) peitellyn tiedonhankinnan alkamis- ja päättymisajankohta;

3) pakkokeinolain 10 luvun 53 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 51 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

4) pakkokeinolain 10 luvun 54 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 52 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;

5) toiminnan keskeiset vaiheet;

6) tehtyjen ja käytettyjen harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen sekä valmistettujen ja käytettyjen väärrien asiakirjojen laji;

7) pakkokeinolain 10 luvun 60 §:n 1—5 momentissa tai poliisilain 5 luvun 58 §:n 1—4 ja 6 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

7 §

Pöytäkirja teknisestä tarkkailusta

Teknisestä tarkkailusta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä pakkokeinolain 10 luvun 18 §:n 4 momentissa, 20 §:n 4 momentissa, 22 §:n 4 momentissa ja 24 §:n 3 momentissa tai poliisilain 5 luvun 18 §:n 4 momentissa, 20 §:n 4 momentissa, 22 §:n 4 momentissa ja 24 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa vaatimuksissa ja päätöksissä mainittujen seikkojen lisäksi:

1) luvan antanut tuomioistuin tai päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;

2) teknisen tarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta kellonajan tarkkuudella;

3) pakkokeinolain 10 luvun 53 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 51 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

4) pakkokeinolain 10 luvun 54 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 52 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;

5) pakkokeinolain 10 luvun 60 §:n 1—5 momentissa tai poliisilain 5 luvun 58 §:n 1—4 ja 6 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

8 §

Pöytäkirja teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta

Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta on laadittava pöytäkirja, johon on merkittävä:

1) teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä, päätöksen voimassaoloaika ja päätöksen mahdolliset muut ehdot;

2) teleosoite tai telepäätelaitte, johon toimenpide on kohdistettu;

3) estettävänä, paljastettavana tai selvitetävänä oleva rikos,

4) teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimista johtava ja valvova virkamies;

5) teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisen alkamis- ja päättymisajankohta.

9 §

Poliisin peitetoiminnan järjestäminen

Peitetoiminnan toteuttaa keskusrikospoliisi tai suojelupoliisi. Yksinomaan tietoverkossa tapahtuvan peitetoiminnan voi toteuttaa myös poliisilaitos.

Keskusrikospoliisin päällikkö, suojelupoliisin päällikkö ja poliisilaitoksen päällikkö määräävät kukin yksikössään peitetoiminnan toteuttamisesta vastaavan salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutetun pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen.

Peitetoimintaa suorittamaan voidaan määrätä vain Poliisihallituksen hyväksymän koulutuksen suorittanut poliisimies, joka on tehtävään vapaaehtoinen, henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopiva ja jolla on tehtävän edellyttämä poliisitoiminnan tuntemus.

Poliisihallitus antaa tarkemmat määräykset peitetoimintaa toteuttavien poliisiyksiköiden välisestä yhteistyöstä ja vastuunjaosta.

10 §

Pöytäkirja peitetoiminnasta

Peitetoiminnan toteuttamisesta vastanneen poliisimiehen on laadittava peitetoiminnan toteuttamisesta pöytäkirja peitetoiminnan lopettamisen jälkeen ilman aiheetonta viivytystä.

Peitetoiminnasta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä pakkokeinolain 10 luvun 30 §:ssä ja 31 §:n 3 momentissa tai poliisilain 5 luvun 31 §:ssä ja 32 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa esityksissä, suunnitelmissa ja päätöksissä mainittujen seikkojen lisäksi:

1) peitetoimintapäätöksen tekijä ja päätöksen antopäivä;

2) toiminnan alkamis- ja päättymisajankoh-
ta;

3) pakkokeinolain 10 luvun 53 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 51 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

4) pakkokeinolain 10 luvun 54 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 52 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;

5) toiminnan keskeiset vaiheet ja mahdollinen peitetoiminnan laajentaminen;

6) asunnossa tapahtunut peitetoiminta;

7) tehtyjen ja käytettyjen harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen sekä valmistettujen ja käytettyjen väärin asiakirjojen laji;

8) toimenpiteen esittäjän tai hänen määräämänsä pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen arvio toiminnan merkityksellisyydestä;

9) ratkaisu peitetoiminnan edellytyksistä;

10) rikosentekokiellon toteutuminen;

11) mahdollinen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan tai valvottuun läpilaskuun osallistuminen;

12) pakkokeinolain 10 luvun 60 §:n 1—5 momentissa tai poliisilain 5 luvun 58 §:n 1—4 ja 6 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

11 §

Poliisin toteuttaman valeoston järjestäminen

Valeoston toteuttaa keskusrikospoliisi tai suojelupoliisi. Yksinomaan yleisön saataville toimitetusta myyntitarjouksesta tehtävän valeoston voi toteuttaa myös poliisilaitos.

Keskusrikospoliisin päällikkö, suojelupoliisin päällikkö ja poliisilaitoksen päällikkö määräävät kukin yksikössään valeoston toteuttamisesta vastaavan salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutetun pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen.

Valeostoja suorittamaan voidaan määrätä vain Poliisihallituksen hyväksymän koulutuksen suorittanut poliisimies, joka on tehtävään vapaaehtoinen, henkilökohtaisilta omi-

naisuuksiltaan sopiva ja jolla on tehtävän edellyttämä poliisitoiminnan tuntemus.

12 §

Pöytäkirja valeostosta

Valeoston toteuttamisesta vastanneen poliisimiehen on laadittava valeoston toteuttamisesta pöytäkirja toiminnan päättymisen jälkeen ilman aiheetonta viivytystä.

Valeostosta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä pakkokeinolain 10 luvun 35 §:n 3 momentissa, 36 §:ssä ja 37 §:n 2 momentissa tai poliisilain 5 luvun 36 §:n 3 momentissa, 37 §:ssä ja 38 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin suunnitelmiin ja päätöksissä mainittujen seikkojen lisäksi:

1) toiminnan keskeiset vaiheet;

2) valeoston tulos sekä poliisin haltuun saadut esineet, aineet tai muu omaisuus ja selvitys siitä, mihin toimenpiteisiin niiden suhteen on ryhdytty;

3) pakkokeinolain 10 luvun 53 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 51 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

4) pakkokeinolain 10 luvun 54 §:ssä tai poliisilain 5 luvun 52 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;

5) tarjottu tai käytetty vastike;

6) tehtyjen ja käytettyjen harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen sekä valmistettujen ja käytettyjen väärin asiakirjojen laji;

7) valeostosta päättäneen arvio toiminnan merkityksellisyydestä;

8) pakkokeinolain 10 luvun 60 §:n 1—5 momentissa tai poliisilain 5 luvun 58 §:n 1—4 ja 6 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

13 §

Poliisin tietolähdetoiminnan järjestäminen

Tietolähdetoiminnan toteuttamisesta vastaava poliisimies tekee päätöksen tietolähteen hyväksymisestä.

Tietolähteeksi hyväksytty henkilö on rekisteröitävä poliisin henkilörekisteriin. Rekisteröiminen on tehtävä siten, ettei se vaaranna tietolähteen henkilöllisyyden salassa pysymistä. Tietolähteen rekisteröinnistä päättää 1 momentissa tarkoitettu poliisimies.

14 §

Tietolähdetoiminnan kirjaaminen

Pakkokeinolain 10 luvun 39 §:n 1 momentissa ja poliisilain 5 luvun 40 §:n 1 momentissa tarkoitettu tietolähdetoiminnasta on kirjattava:

- 1) osapuolten tunnistetiedot;
- 2) kertomuksen pääasiallinen sisältö;
- 3) yhteydenpidon ajankohta;
- 4) yhteydenottotapa;
- 5) palkkion maksu tietolähteelle.

15 §

Pöytäkirja tietolähteen ohjattua käytöstä

Tietolähteen ohjattua käytöstä laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä pakkokeinolain 10 luvun 40 §:n 3 momentissa tai poliisilain 5 luvun 42 §:n 3 momentissa tarkoitettua päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

- 1) tietolähteen ohjattua käyttöä koskevan päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;
- 2) toiminnan keskeiset vaiheet;
- 3) toiminnan alkamis- ja päättymisajankohda;
- 4) palkkion maksu tietolähteelle;
- 5) ohjattua tietolähdetoiminnasta vastaanottaneen virkamiehen arvio toiminnan merkityksellisyydestä;
- 6) pakkokeinolain 10 luvun 60 §:n 1—5 momentissa tai poliisilain 5 luvun 58 §:n 1—

4 ja 6 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

16 §

Tietolähteelle maksettavasta palkkiosta päättäminen

Tietolähteelle maksettavasta palkkiosta päättää tietolähdetoiminnan toteuttamisesta vastaavan poliisimiehen esimies.

17 §

Tietolähdetoiminnan kansallinen keskus

Keskusrikospoliisi toimii muulla kuin suojelupoliisin tehtäväalueella kansainvälisen tietolähdetoiminnan kansallisena keskuksena ja vastaa poliisin tietolähdetoiminnan kansallisesta kehittämisestä.

18 §

Pöytäkirja valvotusta läpilaskusta

Valvotusta läpilaskusta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä pakkokeinolain 10 luvun 42 §:n 3 momentissa tai poliisilain 5 luvun 44 §:n 3 momentissa tarkoitettua päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

- 1) päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;
- 2) valvotun läpilaskun alkamis- ja päättymisajankohta;
- 3) toiminnan keskeiset vaiheet;
- 4) muu valvottuun läpilaskuun osallistunut viranomais;
- 5) päätöksen ilmoittaminen PTR-rikostiedusteluyksikölle;
- 6) valvotusta läpilaskusta vastaanottaneen virkamiehen arvio toiminnan merkityksellisyydestä;
- 7) pakkokeinolain 10 luvun 60 §:n 1—5 momentissa tai poliisilain 5 luvun 58 §:n 1—4 ja 6 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

19 §

Tiedonhankinnan suojaamisesta vastaava pidättämiseen oikeutettu poliisimies

Keskusrikospoliisin päällikkö, suojelupoliisin päällikkö ja poliisilaitoksen päällikkö määräävät kukin yksikössään harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen ja väärin asiakirjojen käyttämisestä vastaavan salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutetun pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen.

20 §

Harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen tekemisen ja oikaisemisen yksityiskohtaisista menettelytavoista sopiminen

Keskusrikospoliisi ja suojelupoliisi sopivat pakkokeinolain 10 luvun 47 §:n 2 momentissa ja poliisilain 5 luvun 46 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rekisterien rekisterinpitäjien kanssa harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen tekemisen sekä niiden oikaisemisen yksityiskohtaisista menettelytavoista.

Poliisilaitos tekee esityksen 1 momentissa tarkoitetun rekisterimerkinnän tekemisestä ja väärin asiakirjan valmistamisesta keskusrikospoliisille.

21 §

Salaisen tiedonhankinnan seuranta

Poliisihallitus asettaa salaisten pakkokeinon ja salaisten tiedonhankintakeinojen käyttöä seuraamaan ryhmän, jonka jäseniksi voidaan määrätä Poliisihallituksen, keskusrikospoliisin, suojelupoliisin ja poliisilaitoksen edustajat. Ryhmän jäseneksi kutsutaan sisäministeriön edustaja, rajavartiolaitoksen esikunnan nimeämä rajavartiolaitoksen edustaja, pääesikunnan nimeämä puolustusvoimien edustaja ja Tullin edustaja.

Ryhmän tehtävänä on:

1) toiminnan, yhteistyön ja koulutuksen seuranta;

2) toiminnassa ja yhteistyössä havaittujen tai laillisuusvalvonnan kannalta tärkeiden seikkojen käsitteleminen ja raportointi Poliisihallitukselle;

3) kehittämis ehdotusten tekeminen;

4) eduskunnan oikeusasiamiehelle annettavien kertomusten valmistelun yhteensovittaminen.

22 §

Salaisista pakkokeinoista ja salaisista tiedonhankintakeinoista laadittavat selvitykset

Esitutkintaviranomaisen on laadittava vuosittain selvitys pakkokeinolain 10 luvussa tarkoitettujen salaisten pakkokeinon ja niiden suojaamisen käytöstä ja valvonnasta sekä poliisilain 5 luvussa tarkoitettujen salaisten tiedonhankintakeinojen ja niiden suojaamisen käytöstä ja valvonnasta. Poliisia ja rajavartiolaitosta koskevat selvitykset on toimitettava sisäministeriölle, tullia koskeva selvitys valtiovarainministeriölle ja puolustusvoimia koskeva selvitys puolustusministeriölle vuosittain. Ministeriöiden on toimitettava salaisten pakkokeinon sekä salaisten tiedonhankintakeinojen ja niiden suojaamisen käytöstä ja valvonnasta kertomukset eduskunnan oikeusasiamiehelle vuosittain helmikuun loppuun mennessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa selvityksessä on mainittava tiedonhankintamenettelyt:

1) salaisia pakkokeinoja ja salaisia tiedonhankintakeinoja koskevien päätösten lukumäärä;

2) perusteina olleet rikokset;

3) salaisen pakkokeinon tai salaisen tiedonhankintakeinon kohteeksi joutuneiden henkilöiden lukumäärä;

4) asunnossa tapahtunut peitetoiminta;

5) tietolähteen rekisteröintiä koskevien päätösten lukumäärä;

6) arvio toiminnan merkityksellisyydestä;

7) salaisen pakkokeinon käytöstä ja salaisen tiedonhankintakeinon käytöstä ilmoittaminen;

8) kuuntelukieltojen alainen kuuntelu;

9) ylimääräisen tiedon käyttäminen;

10) toiminnan yhteydessä havaitut ongelmat, kehittämistarpeet ja muut merkittävät seikat.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa selvityksessä on myös mainittava harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen ja väärin asiakirjojen määrä ja laji tiedonhankintamenetelmittäin.

4 luku

Voimaantulo

1 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 3 päivänä helmikuuta 2014.

Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2014

Sisäministeri *Päivi Räsänen*

Ylitarkastaja Marko Meriniemi

Statsrådets förordning

om förundersökning, tvångsmedel och hemligt inhämtande av information

Utfärdad i Helsingfors den 30 januari 2014

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 11 kap. 10 § i förundersökningslagen (805/2011), 10 kap. 66 § och 11 kap. 4 § i tvångsmedelslagen (806/2011) samt 5 kap. 65 § i polislagen (872/2011):

1 kap.

Förundersökning

1 §

Registrering av anmälan

Förundersökningsmyndigheten ska registrera anmälan genom att anteckna de uppgifter om händelsen och parterna som behövs för undersökningen samt i den mån det är möjligt även övriga uppgifter som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. i förundersökningslagen (805/2011).

Anmälan kan lagras i ett personregister som förs av förundersökningsmyndigheten med hjälp av automatisk databehandling.

2 §

Anteckningar i förhørsprotokollet

Utöver vad som föreskrivs i förundersökningslagen ska i det förhørsprotokoll som upprättas över förhöret antecknas

1) tidpunkten då förhöret inleddes och avslutades, platsen för förhöret, förhørsledare samt övriga närvarande,

2) den förhördes personuppgifter och, i fråga om personer som förhörs såsom misstänkta, även civilstånd, underhållsskyldighet, inkomster och militär grad samt, vid undersökning av trafikbrott eller trafikförseelser som begåtts med motorfordon, uppgifterna i körkortet,

3) uppgift om huruvida innehållet i samt villkoren och kostnaderna för övervakad kör rätt har klargjorts för den misstänkte samt uppgift om förordnande om övervakad kör rätt på begäran av den misstänkte,

4) den misstänktes samtycke till att dömas till samhällstjänst,

5) den förhördes ställning vid förundersökningen och förändringar av den,

6) huruvida sådana förfrågningar och underrättelser som avses i 7 kap. 10 § i förundersökningslagen har gjorts,

7) den förhördes språk, vilket språk som använts vid förhöret och uppgifter om eventuell användning av tolkning samt sådana omständigheter som avses i 9 kap. 6 § i förundersökningslagen och 2 kap. 16 § i tvångsmedelslagen (806/2011),

8) granskning av den förhørsberättelse som avses i 9 kap. 2 § i förundersökningslagen och av ljud- och bildupptagningar enligt 9 kap. 5 § i förundersökningslagen,

9) huruvida målsäganden har bett åklagaren föra talan om anspråket,

10) målsägandens och den misstänktes i 1 kap. 2 § 1 mom. 4 punkten i förundersökningslagen avsedda ställningstaganden till att målet i tingsrätten behandlas i ett skriftligt förfarande,

11) orsaken till att förhör har hållits mellan klockan 22 och 7,

12) orsaken till att någon med stöd av 7 kap. 12 eller 13 § i förundersökningslagen har vägrats tillträde till förhöret eller, om någon med stöd av lagens 7 kap. 18 § har avlägsnats från förhöret, samt huruvida målsägandena i enlighet med lagens 7 kap. 19 § har beretts tillfälle att ta del av vad som kommit fram vid förhöret och att ställa frågor,

13) huruvida den underrättelseplikt som avses i 7 kap. 15 § i förundersökningslagen har uppfyllts, huruvida en företrädare för en omyndig har beretts tillfälle att närvara vid förhör av en omyndig och om företrädaren

har närvarat eller orsaken till varför det avviki-
kits från dessa skyldigheter, samt

14) huruvida i 7 kap. 16 § i förundersök-
ningslagen avsedd underrättelse till social-
myndigheten har gjorts och huruvida social-
myndigheten har getts tillfälle att sända sin
företrädare till förhör av en person som inte
har fyllt 18 år eller orsaken till varför det av-
vikits från dessa skyldigheter.

I protokollet över förhör med en laglig fö-
reträdare för en juridisk person som förhörs
som part antecknas de uppgifter som behövs
för att sammanslutningen ska kunna identi-
fieras samt företrädarens ställning i samman-
slutningen.

3 §

Anteckningar i förundersökningsprotokollet

Utöver vad som föreskrivs i förundersök-
ningslagen ska i förundersökningsprotokollet
antecknas

1) åtgärder som undersökningsledaren, en
utredare eller någon annan tjänsteman vid
förundersökningsmyndigheten med stöd av 2
kap. 7 § 3 mom. i förundersökningslagen har
vidtagit trots att han eller hon är jävig,

2) uppgifter om i 3 kap. 6 § i förundersök-
ningslagen avsedd underrättelse och i 6 kap.
7 § i förundersökningslagen avsett med-
delande,

3) att en sådan begäran om förundersök-
ningsåtgärder som avses i 3 kap. 7 § i förun-
dersökningslagen och som framställts av en
part inte har bifallits samt om att material
som en part har tillhandahållit inte har tagits
emot eftersom det inte har ansetts vara rele-
vant,

4) de särskilda skäl till att någon som har
varit närvarande vid förundersökning med
stöd av 6 kap. 5 § 3 mom. i förundersök-
ningslagen åläggs att infinna sig på nytt eller
hämtas till förundersökning tidigare än 12
timmar efter föregående undersökning,

5) att den lagliga företrädaren för den som
förhörs har underrättats så som avses i 7 kap.
15 § 3 mom. i förundersökningslagen,

6) att någon med stöd av 11 kap. 3 § i för-
undersökningslagen har förvägrats rätt att bi-
träda en part vid förundersökning,

7) beslut om att den som är misstänkt för
ett brott ska genomgå sinnesundersökning,

8) uppgifter om advokat, offentligt rättsbi-
tråde eller rättegångsbiträde med tillstånd
som avses i lagen om rättegångsbiträden med
tillstånd (715/2011) som biträtt en part vid
förundersökningen,

9) uppgifter om en parts stödperson.

4 §

Anteckningar om användning av tvångsmedel

I förundersökningsprotokollet ska också
antecknas uppgifter om tvångsmedel som
använts vid förundersökningen, om det inte
är fråga om ett tvångsmedel som inte behö-
ver anmälas.

5 §

Konfrontationsmetoder

Konfrontation kan ske så att den som är
misstänkt för brott och jämförelsepersonerna
visas en och en i en slumpmässig ordning för
identifieraren eller så att den som är miss-
tänkt för brott och samtliga jämförelseperso-
ner visas för identifieraren uppställda på rad
eller som en kombination av dessa metoder.

6 §

Konfrontationens tillförlitlighet

Det är inte tillåtet att före eller under kon-
frontationen leda den som ska identifiera den
misstänkte eller att på något annat sätt an-
vända ett förfarande som försvagar tillförlit-
ligheten hos identifieringen. Om möjligt ska
den som ordnar konfrontationen vara en
tjänsteman som inte vet vilken av de perso-
ner som ingår i konfrontationsgruppen som
misstänks för brottet.

Konfrontation får inte användas, om

1) den som ska identifiera den misstänkte
redan tidigare i samma brottmål har deltagit i
en konfrontation eller annan identifiering av
samma brottsmisstänkte, eller

2) konfrontationen inte i övrigt kan ordnas
på ett tillförlitligt sätt.

Konfrontationen ska avbrytas om det under konfrontationen framgår ett i 2 mom. avsett hinder för att ordna den.

7 §

Angivande av grunderna för identifieringen

Den beskrivning av den misstänkte som getts av den som ska identifiera honom eller henne ska innan konfrontationen ordnas antecknas i förhörsprotokollet. Den som ska identifiera den misstänkte ska omedelbart efter identifieringen ange vad identifieringen grundar sig på. Grunderna för identifieringen ska spelas in på den videoupptagning som görs av konfrontationen eller på en motsvarande bildupptagning.

8 §

Protokoll över konfrontationen

Utöver att förhörsprotokoll upprättas över en konfrontation ska det vid konfrontationen föras ett särskilt protokoll i vilket ska antecknas

- 1) det brott som ligger till grund för konfrontationen,
- 2) datum, klockslag och plats för konfrontationen,
- 3) vem som är brottsmisstänkt,
- 4) uppgift om den undersökningsledare som fattat beslut om att ordna konfrontationen,
- 5) jämförelsepersonernas namn,
- 6) uppgift om att åklagaren getts tillfälle att närvara i enlighet med 8 kap. 3 § 2 mom. i förundersökningslagen,
- 7) vilka som varit närvarande vid konfrontationen,
- 8) orsaken till att närvaro vid konfrontationen har förvägrats med stöd av 8 kap. 3 § 2 mom. i förundersökningslagen,
- 9) uppgift om den konfrontationsmetod som avses i 5 §,
- 10) uppgifter om de polismän som ordnat konfrontationen,

11) eventuell orsak till att konfrontationen avbrutits, 12) eventuella andra omständigheter som inverkat på konfrontationsförfarandet.

2 kap.

Tvångsmedel

1 §

Registrering av gripande och anhållande

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag, ska i det personregister som avses i 1 kap. 1 § 2 mom. om gripande och anhållande registreras

- 1) den gripnes eller anhållnes personuppgifter,
- 2) det brott som den gripne eller anhållne misstänks för,
- 3) grunden för gripandet eller anhållandet,
- 4) den tjänsteman som beslutat om gripandet eller anhållandet,
- 5) tidpunkt för gripandet eller anhållandet,
- 6) tidpunkt då beslutet om anhållande fattades,
- 7) tidpunkt då den anhållne underrättades om att häktningssyrkande har framställts,
- 8) tidpunkt då häktningssyrkandet framställdes och häktningsbeslutet meddelades samt den domstol som beslutade om häktningen,
- 9) uppgift om eventuellt förordnande av försvarare,
- 10) frigivningstidpunkten,
- 11) när och till vem den underrättelse som avses i 2 kap. 4 § 2 mom. eller 2 kap. 10 § 2 mom. i tvångsmedelslagen har lämnats och, om underrättelsen har lämnats mot den gripnes eller anhållnes vilja, orsaken till detta,
- 12) huruvida den gripne eller anhållne har belagts med fängsel eller placerats i särskilt rum samt orsaken till dessa åtgärder och den tid de har pågått,
- 13) när den gripne, anhållne eller häktade skriftligen har meddelats om rätten att använda biträde samt vem som lämnat meddelandet.

Vad som föreskrivs i 1 mom. ska i tillämpliga delar iaktas även när någon med stöd av något annat beslut än ett beslut om anhållande har placerats i ett låst utrymme.

2 §

Registrering av tidpunkten för framställning av häktningssyrkande och tidpunkten för gripande

Domstolen ska i ärendehanteringssystemet för brottmål registrera den tidpunkt då ett skriftligt häktningssyrkande har inkommit eller, om yrkandet framställts muntligen eller per telefon, den tidpunkt då häktningssyrkandet framställts samt det namn på den misstänkte och den tidpunkt för gripande som den som framställer yrkandet uppger.

3 §

Meddelande av reseförbud

Utöver vad som föreskrivs i tvångsmedelslagen ska den myndighet som beslutat om åtgärden utan dröjsmål underrätta polisen om meddelande av reseförbud, ändring av ett beslut om reseförbud eller av ett beslut som inverkar på dess giltighetstid, beviljande av tillstånd till undantag och hävning av reseförbud, så att detta kan registreras i polisens datasystem.

4 §

Underrättelse om begränsning av kontakter

Den myndighet som beslutat om åtgärden utan dröjsmål underrätta den förvaringsplats där en häktad hålls om den häktades kontakter har begränsats, ett beslut om begränsning av kontakter har ändrats eller beslutet har upphävts.

3 kap.

Hemliga tvångsmedel och hemligt inhämtande av information

1 §

Registrering av hemliga tvångsmedel och hemligt inhämtande av information

Den som föreslagit eller beslutat om användningen av hemliga tvångsmedel enligt

10 kap. 1 § i tvångsmedelslagen eller om hemligt inhämtande av information enligt 5 kap. 1 § i polislagen (872/2011) eller en förundersökningstjänsteman som han eller hon förordnat ska utan ogrundat dröjsmål, dock inom 30 dagar efter att användningen av hemligt tvångsmedel eller hemligt inhämtande av information har avslutats, upprätta ett protokoll.

Den tekniska observation som avses i 5 kap. 17 § 5 mom., 19 § 5 mom. och 21 § 4 mom. i polislagen ska protokollföras.

2 §

Protokoll över teleavlyssning

Utöver de uppgifter som anges i det yrkande och det beslut som avses i 10 kap. 5 § 3 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 7 § 3 mom. i polislagen ska i protokoll över teleavlyssning antecknas

1) den domstol som gett tillstånd till teleavlyssning och datum då beslutet meddelats,

2) tidpunkt angiven enligt klockslag då teleavlyssningen inleddes och avslutades,

3) tidpunkt och plats för de åtgärder som avses i 10 kap. 63 § 2 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 61 § 2 mom. i polislagen samt vem som utfört åtgärderna,

4) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman som har utfört den granskning som avses i 10 kap. 53 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 51 § i polislagen och uppgifter om förstöring av upptagningar och handlingar eller uppgifter som finns i dessa samt om förvaring av dem,

5) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman eller expert eller någon annan person som har utfört den undersökning som avses i 10 kap. 54 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 52 § i polislagen,

6) huruvida den underrättelse som avses i 10 kap. 60 § 1—5 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 58 § 1—4 och 6 mom. i polislagen har lämnats eller skjutits upp eller orsaken till att man har avstått från underrättelsen.

Vad som föreskrivs i 1 mom. om protokoll över teleavlyssning iaktas i tillämpliga delar också vid det inhämtande av information i stället för teleavlyssning som avses i 10 kap.

4 § i tvångsmedelslagen och 5 kap. 6 § i polislagen.

3 §

Protokoll över teleövervakning

Utöver de uppgifter som anges i det yrkande och det beslut som avses i 10 kap. 9 § 4 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 10 § 6 mom. i polislagen ska i protokoll över teleövervakning antecknas

1) den domstol som gett tillstånd till teleövervakning eller den tjänsteman som fattat beslutet och datum då beslutet meddelats,

2) tidpunkt angiven enligt klockslag då teleövervakningen inleddes och avslutades,

3) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman som har utfört den granskning som avses i 10 kap. 53 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 51 § i polislagen och uppgifter om förstöring av upptagningar och handlingar eller uppgifter som finns i dessa samt om förvaring av dem,

4) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman, expert eller annan person som har utfört den undersökning som avses i 10 kap. 54 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 52 § i polislagen,

5) huruvida den underrättelse som avses i 10 kap. 60 § 1—5 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 58 § 1—4 och 6 mom. i polislagen har lämnats eller skjutits upp eller orsaken till att man har avstått från underrättelsen.

4 §

Protokoll över inhämtande av basstationsuppgifter

Utöver de uppgifter som anges i det yrkande och det beslut som avses i 10 kap. 11 § 2 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 12 § 3 mom. i polislagen ska i protokoll över inhämtande av basstationsuppgifter antecknas

1) den domstol som gett tillstånd till åtgärden eller den tjänsteman som fattat beslutet och datum då beslutet meddelats,

2) tidpunkt angiven enligt klockslag då åtgärden inleddes och avslutades,

3) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman som har utfört den granskning som avses i 10 kap. 53 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 51 § i polislagen och uppgifter om förstöring av upptagningar och handlingar eller uppgifter som finns i dessa samt om förvaring av dem, samt

4) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman eller expert eller någon annan person som har utfört den undersökning som avses i 10 kap. 54 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 52 § i polislagen.

5 §

Protokoll över systematisk observation

Utöver de uppgifter som anges i det beslut som avses i 10 kap. 13 § 3 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 14 § 3 mom. i polislagen ska i protokoll över systematisk observation antecknas

1) den tjänsteman som fattat beslutet och datum då beslutet meddelats,

2) tidpunkt då den systematiska observationen inleddes och avslutades,

3) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman som har utfört den granskning som avses i 10 kap. 53 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 51 § i polislagen och uppgifter om förstöring av upptagningar och handlingar eller uppgifter som finns i dessa samt om förvaring av dem,

4) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman eller expert eller någon annan person som har utfört den undersökning som avses i 10 kap. 54 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 52 § i polislagen,

5) huruvida den underrättelse som avses i 10 kap. 60 § 1—5 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 58 § 1—4 och 6 mom. i polislagen har lämnats eller skjutits upp eller orsaken till att man har avstått från underrättelsen.

6 §

Protokoll över förtäckt inhämtande av information

Utöver de uppgifter som anges i det beslut som avses i 10 kap. 15 § 2 mom. i tvångsme-

delslagen eller 5 kap. 16 § 2 mom. i polislagen ska i protokoll över förtäckt inhämtande av information antecknas

1) den tjänsteman som fattat beslutet och datum då beslutet meddelats,

2) tidpunkt då det förtäckta inhämtandet av information inleddes och avslutades,

3) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman som har utfört den granskning som avses i 10 kap. 53 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 51 § i polislagen och uppgifter om förstöring av upptagningar och handlingar eller uppgifter som finns i dessa samt om förvaring av dem,

4) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman eller expert eller någon annan person som har utfört den undersökning som avses i 10 kap. 54 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 52 § i polislagen,

5) operationens viktigaste skeden,

6) vilket slag av vilseledande eller förtäckta registeranteckningar som har gjorts eller använts och vilket slag av falska handlingar som har framställts eller använts, samt

7) huruvida den underrättelse som avses i 10 kap. 60 § 1—5 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 58 § 1—4 och 6 mom. i polislagen har lämnats eller skjutits upp eller orsaken till att man har avstått från underrättelsen.

7 §

Protokoll över teknisk observation

Utöver de uppgifter som anges i de yrkanden och de beslut som avses i 10 kap. 18 § 4 mom., 20 § 4 mom., 22 § 4 mom. och 24 § 3 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 18 § 4 mom., 20 § 4 mom., 22 § 4 mom. och 24 § 3 mom. i polislagen ska i protokoll över teknisk observation antecknas

1) den domstol som gett tillstånd till åtgärden eller den tjänsteman som fattat beslutet och datum då beslutet meddelats,

2) tidpunkt angiven enligt klockslag då den tekniska observationen inleddes och avslutades,

3) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman som har utfört den granskning som avses i 10 kap. 53 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 51 § i polislagen och uppgifter

om förstöring av upptagningar och handlingar eller uppgifter som finns i dessa samt om förvaring av dem,

4) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman eller expert eller någon annan person som har utfört den undersökning som avses i 10 kap. 54 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 52 § i polislagen,

5) huruvida den underrättelse som avses i 10 kap. 60 § 1—5 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 58 § 1—4 och 6 mom. i polislagen har lämnats eller skjutits upp eller orsaken till att man har avstått från underrättelsen.

8 §

Protokoll över inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning

Över inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning ska det upprättas ett protokoll där det ska antecknas

1) den tjänsteman som fattat beslutet om inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning samt datum då beslutet meddelats, beslutets giltighetstid och beslutets eventuella övriga villkor,

2) den teleadress eller teleterminalutrustning som åtgärden riktats mot,

3) det brott som ska förhindras, avslöjas eller utredas,

4) den tjänsteman som leder och övervakar inhämtandet av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning, samt

5) tidpunkten då inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning inleddes och avslutas.

9 §

Ordnande av polisens täckoperationer

Täckoperationer genomförs av centralkriminalpolisen eller skyddspolisen. Täckoperationer som genomförs uteslutande i datanät får också genomföras av en polisinrättning.

Chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen och chefen för polisinrätt-

ningen förordnar vid sina respektive enheter en anhållningsberättigad polisman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information att ansvara för genomförandet av en täckoperation.

Endast sådana polismän som genomgått av Polisstyrelsen godkänd utbildning och som frivilligt åtar sig uppgiften och har lämpliga personliga egenskaper och den kännedom om polisens arbete som uppdraget kräver kan förordnas att utföra täckoperationer.

Polisstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om samarbetet och ansvarsfördelningen mellan de polisenheter som genomför täckoperationer.

10 §

Protokoll över täckoperationer

Den polisman som ansvarat för genomförandet av en täckoperation ska efter att täckoperationen avslutats utan ogrundat dröjsmål upprätta ett protokoll över genomförandet av täckoperationen.

Utöver de uppgifter som anges i de framställningar, de planer och de beslut som avses i 10 kap. 30 § och 31 § 3 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 31 § och 32 § 3 mom. i polislagen ska i protokoll över en täckoperation antecknas

1) den som fattat beslutet om täckoperationen och datum då beslutet meddelats,

2) tidpunkt då operationen inleddes och avslutades,

3) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman som har utfört den granskning som avses i 10 kap. 53 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 51 § i polislagen och uppgifter om förstöring av upptagningar och handlingar eller uppgifter som finns i dessa samt om förvaring av dem,

4) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman eller expert eller någon annan person som har utfört den undersökning som avses i 10 kap. 54 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 52 § i polislagen,

5) operationens viktigaste skeden och eventuell utvidgning av täckoperationen,

6) täckoperation som genomförts i en bostad,

7) vilket slag av vilseledande eller förtäcktta registeranteckningar som har gjorts eller använts och vilket slag av falska handlingar som har framställts eller använts,

8) en bedömning av operationens betydelse enligt den som föreslagit åtgärden eller en anhållningsberättigad polisman som förordnats av denna,

9) avgörande i fråga om förutsättningarna för täckoperation,

10) huruvida brottsförbudet har iakttagits,

11) eventuellt deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet eller i kontrollerade leveranser, samt

12) huruvida den underrättelse som avses i 10 kap. 60 § 1—5 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 58 § 1—4 och 6 mom. i polislagen har lämnats eller skjutits upp eller orsaken till att man har avstått från underrättelsen.

11 §

Ordande av bevisprovokation genom köp som genomförs av polisen

Bevisprovokation genom köp genomförs av centralkriminalpolisen eller skyddspolisen. Bevisprovokation genom köp som gäller säljanbud uteslutande till allmänheten får också genomföras av en polisinsrättning.

Chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen och chefen för polisinsrättningen förordnar vid sina respektive enheter en anhållningsberättigad polisman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information att ansvara för genomförandet av bevisprovokation genom köp.

Endast sådana polismän som genomgått av Polisstyrelsen godkänd utbildning och som frivilligt åtar sig uppgiften och har lämpliga personliga egenskaper och den kännedom om polisens arbete som uppdraget kräver kan förordnas att utföra bevisprovokation genom köp.

12 §

Protokoll över bevisprovokation genom köp

Den polisman som svarat för genomförandet av bevisprovokation genom köp ska utan

ogrundat dröjsmål efter att operationen avslutades upprätta ett protokoll över genomförandet av bevisprovokation genom köp.

Utöver de uppgifter som anges i de planer och de beslut som avses i 10 kap. 35 § 3 mom., 36 § och 37 § 2 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 36 § 3 mom., 37 § och 38 § 2 mom. i polislagen ska i protokoll över bevisprovokation genom köp antecknas

1) operationens viktigaste skeden,
2) resultatet av bevisprovokationen samt föremål, ämnen eller annan egendom som polisen omhändertagit och en redogörelse för de åtgärder som vidtagits i fråga om dem,

3) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman som har utfört den granskning som avses i 10 kap. 53 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 51 § i polislagen och uppgifter om förstöring av upptagningar och handlingar eller uppgifter som finns i dessa samt om förvaring av dem,

4) behövliga identifieringsuppgifter om den tjänsteman eller expert eller någon annan person som har utfört den undersökning som avses i 10 kap. 54 § i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 52 § i polislagen,

5) den ersättning som erbjudits eller använts,

6) vilket slag av vilseledande eller förtäckta registeranteckningar som har gjorts eller använts och vilket slag av falska handlingar som har framställts eller använts,

7) en bedömning av operationens betydelse enligt den person som beslutat om bevisprovokationen, 8) huruvida den underrättelse som avses i 10 kap. 60 § 1—5 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 58 § 1—4 och 6 mom. i polislagen har lämnats eller skjutits upp eller orsaken till att man har avstått från underrättelsen.

13 §

Ordnande av polisens användning av informationskällor

Den polisman som svarar för användningen av informationskällor beslutar om godkännande av en informationskälla.

Den som har godkänts som informationskälla ska registreras i polisens personregister. Registreringen ska göras på ett sådant sätt att

den inte äventyrar hemlighållandet av informationskällans identitet. Den polisman som avses i 1 mom. beslutar om registrering av en informationskälla.

14 §

Registrering av användning av informationskällor

I fråga om sådan användning av informationskällor som avses i 10 kap. 39 § 1 mom. i tvångsmedelslagen och 5 kap. 40 § 1 mom. i polislagen ska registreras

1) parternas identifieringsuppgifter,
2) berättelsens huvudsakliga innehåll,
3) tidpunkt för kontakten,
4) kontaktsätt,
5) betalning av arvode till informationskällan.

15 §

Protokoll över styrd användning av informationskällor

Utöver de uppgifter som anges i det beslut som avses i 10 kap. 40 § 3 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 42 § 3 mom. i polislagen ska i protokoll över styrd användning av informationskällor antecknas

1) den tjänsteman som fattat beslutet om styrd användning av informationskällor och datum då beslutet meddelats,

2) operationens viktigaste skeden,

3) tidpunkt då operationen inleddes och avslutades,

4) betalning av arvode till informationskällan,

5) en bedömning av operationens betydelse enligt den tjänsteman som svarat för den styrda användningen av informationskällor, samt

6) huruvida den underrättelse som avses i 10 kap. 60 § 1—5 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 58 § 1—4 och 6 mom. i polislagen har lämnats eller skjutits upp eller orsaken till att man har avstått från underrättelsen.

16 §

Beslut om arvode till informationskälla

Beslut om betalning av arvode till en informationskälla fattas av förmannen för den polisman som svarar för genomförandet av användningen av informationskällor.

17 §

Nationell central för användning av informationskällor

I fråga om andra uppgiftsområden än skyddspolisens uppgiftsområde är centralkriminalpolisen nationell central för den internationella användningen av informationskällor och svarar för utvecklandet av användningen av informationskällor på nationell nivå.

18 §

Protokoll över kontrollerade leveranser

Utöver de uppgifter som anges i det beslut som avses i 10 kap. 42 § 3 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 44 § 3 mom. i polislagen ska i protokoll över kontrollerade leveranser antecknas

- 1) den tjänsteman som fattat beslutet och datum då beslutet meddelats,
- 2) tidpunkt då de kontrollerade leveranserna inleddes och avslutades,
- 3) verksamhetens viktigaste skeden,
- 4) andra myndigheter som deltagit i de kontrollerade leveranserna,
- 5) underrättelse av beslutet till en PTG-kriminalunderrättelseenhet,
- 6) en bedömning av verksamhetens betydelse enligt den tjänsteman som svarar för de kontrollerade leveranserna,
- 7) huruvida den underrättelse som avses i 10 kap. 60 § 1—5 mom. i tvångsmedelslagen eller 5 kap. 58 § 1—4 och 6 mom. i polislagen har lämnats eller skjutits upp eller orsaken till att man har avstått från underrättelsen.

19 §

Anhållningsberättigad polisman som svarar för skyddande av inhämtande av information

Chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen och chefen för polisinsrättningen förordnar vid sina respektive enheter en anhållningsberättigad polisman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information att svara för användningen av vilseledande eller förtäckta registeranteckningar och falska handlingar.

20 §

Överenskommelse om detaljerade förfaringsätt för införande och rättelse av vilseledande eller förtäckta registeranteckningar

Centralkriminalpolisen och skyddspolisen kommer överens med dem som svarar för de register som avses i 10 kap. 47 § 2 mom. i tvångsmedelslagen och 5 kap. 46 § 2 mom. i polislagen om detaljerade förfaringsätt för införande och rättelse av vilseledande eller förtäckta registeranteckningar.

Polisinsrättningen lägger för centralkriminalpolisen fram ett förslag om att införa en i 1 mom. avsedd registeranteckning och framställa en falsk handling.

21 §

Övervakning av hemligt inhämtande av information

Polisstyrelsen ska tillsätta en grupp för övervakning av användningen av hemliga tvångsmedel och hemliga metoder för inhämtande av information. Till medlemmar i gruppen kan förordnas företrädare för Polisstyrelsen, centralkriminalpolisen, skyddspolisen och polisinsrättningen. Till medlemmar i gruppen kallas en representant för inrikesministeriet, en av staben för gränsbevakningsväsendet utsedd representant för gränsbevakningsväsendet, en av huvudstabens utsedd representant för försvarsmakten och en representant för Tullen.

Gruppen har till uppgift att

- 1) övervaka verksamhet, samarbete och utbildning,

2) behandla omständigheter som framkommit i verksamheten och samarbetet eller som är viktiga för laglighetsövervakningen samt att rapportera dessa omständigheter till Polisstyrelsen,

3) lägga fram förslag om hur verksamheten ska utvecklas, samt

4) samordna beredningen av de berättelser som ska avges till riksdagens justitieombudsman.

22 §

Redogörelser för hemliga tvångsmedel och hemliga metoder för inhämtande av information

Förundersökningsmyndigheten ska årligen utarbeta en redogörelse för hur de hemliga tvångsmedel som avses i 10 kap. i tvångsmedelslagen och skyddandet av dem har använts och övervakats samt hur de hemliga metoder för inhämtande av information som avses i 5 kap. i polislagen och skyddandet av dem har använts och övervakats. De redogörelser som gäller polisen och gränsbevakningsväsendet ska ges in till inrikesministeriet, den redogörelse som gäller Tullen ska ges in till finansministeriet och den redogörelse som gäller försvarsmakten ska ges in till försvarsministeriet. Ministerierna ska årligen före utgången av februari till riksdagens justitieombudsman lämna berättelser om hur de hemliga tvångsmedlen och de hemliga metoderna för inhämtande av information samt skyddandet av dem har använts och övervakats.

I den redogörelse som avses i 1 mom. ska för varje metod för inhämtande av information nämnas

1) antalet beslut om hemliga tvångsmedel och hemliga metoder för inhämtande av information,

2) de brott som legat till grund för åtgärder,

3) antalet personer som blivit föremål för hemliga tvångsmedel eller hemliga metoder för inhämtande av information,

4) täckoperation som genomförts i en bostad,

5) antal beslut om registrering av informationskälla,

6) en bedömning av verksamhetens betydelse,

7) underrättelse om användningen av ett hemligt tvångsmedel och användningen av en hemlig metod för inhämtande av information,

8) avlyssning som omfattas av förbud mot avlyssning,

9) användning av överskottsinformation, samt

10) problem, utvecklingsbehov och andra viktiga omständigheter som framkommit i samband med verksamheten.

I den redogörelse som avses i 1 mom. ska också nämnas antalet vilseledande eller förtäckta registeranteckningar och falska handlingar samt deras art specificerade enligt metod för inhämtande av information.

4 kap.

Ikraftträdande

1 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 3 februari 2014.

Helsingfors den 30 januari 2014

Inrikesminister Päivi Räsänen

Överinspektör Marko Meriniemi